

Editör
Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES

COVID-19 SALGINININ HUKUKÎ BOYUTU

Hukukun Tüm Alanlarında
Değerlendirmeler

GENİŞLETİLMİŞ 2. BASI

onikilevha
TUTANAK YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ VII

(BİRİNCİ BASIYA) ÖNSÖZ..... IX

İÇİNDEKİLER.....XIII

GENEL

Covid-19 Salgını Sebebiyle Özel Hukuk Alanında Yapılan
Düzenlemelerin Doğurduğu Sorunlar Üzerine Tespitler ve Öneriler.....3

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES

Fevkalade Hallerde Adalet Hizmetlerinin Yürütülmesi ve Süreler
Hakkında Kanun Önerisi 13

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES

Prof. Dr. Vural SEVEN

MEDENÎ USÛL HUKUKU

Covid-19 Salgını Sebebiyle Yapılan Düzenlemelerin Medenî Usûl
Hukuku Alanına Yansımaları 25

Prof. Dr. Murat ATALI

Doç. Dr. Ersin ERDOĞAN

İşyeri Kira Sözleşmeleri Açısından Aşırı İfa Güçlüğüne Dayalı
Uyarlama Davalarında (TBK m. 138) Düzenleyici Amaçlı İhtiyatî
Tedbirler.....61

Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÇİFTÇİ

Dr. Arş. Gör. Doğuş Taylan TÜRKEK

İsviçre Hukukunda Covid-19 Sebebiyle Yargıda Alınan Tedbirler
Özellikle Medenî Yargıdaki Düzenlemeler ve Bu Düzenlemelerin
Ülkemiz Açısından Değerlendirilmesi.....81

Dr. Buse DİŞEL

Covid-19 Salgınının Almanya ve Avusturya'nın İlk Derece Hukuk Mahkemelerindeki Yargılamalarına Etkisi ve Türkiye'de İlk Derece Hukuk Mahkemelerinde Yapılan Yargılama Açısından Düşündürdükleri..... 105

Arş. Gör. Ali Çetin ASLAN

Avrupa Konseyi Adaletin Etkinliği İçin Avrupa Komisyonu'nun (CEPEJ) "Covid-19 Pandemisi Sırasında ve Sonrası Yargı Tarafından Öğrenilen Dersler ve Karşılaşılan Zorluklar" Hakkındaki Bildirgesi 135

Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÇİFTÇİ

Pandemi Sürecinde Yargının İşleyişine İlişkin Alınan Tedbirlerin Türk Medenî Yargılama Hukukunda Yargısal Temel Haklar ve Özel Olarak Doğrudanlık İlkesi Üzerinde Yarattığı Etkiler..... 151

Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÇİFTÇİ

Covid-19 Salgınının Tahkim Yargılamalarındaki Sürelere Etkisi 187

Doç. Dr. Berk DEMİRKOL

Covid-19 Salgını Sebebiyle Yapılan Kanuni Düzenlemenin Sigorta Tahkim Hukuku Alanındaki Sürelere Etkisi 205

Prof. Dr. Vural SEVEN

İCRA VE İFLÂS HUKUKU

2279 Sayılı Cumhurbaşkanlığı (Fevkalâde Mühlet) Kararı ile 7226 Sayılı Kanunun Geçici 1. Maddesinin Birlikte Değerlendirilmesi..... 219

Prof. Dr. Hakan PEKCANİTEZ

7226 Sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanunu m. 330 Hükmünü Uygulayan Cumhurbaşkanlığı Kararı (2279 Sayılı) Çerçevesinde Ortaya Çıkan Sorunlar ve Tartışmalara Cevaplar..... 235

Prof. Dr. Oğuz ATALAY

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES

Covid-19 Salgını Sebebiyle Gerçekleşen Takip Tatili Sonrasına İlişkin Bazı Düşünceler ve Öneriler..... 265

Prof. Dr. Oğuz ATALAY

Adalet Bakanlığı İcra İşleri Daire Başkanlığının Maaş Kesintileri Hakkında 7226 Sayılı Kanunun (ve İİK m. 330'un) Hükmü ile Yargıtay Kararlarına Açıkça Aykırı Görüşü 275

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES

Covid-19 Salgını Nedeniyle Alınan İdari ve Yasal Önlemlerin Konkordatoya Etkisi ve Salgının Ekonomik Sonuçlarından Olumsuz Etkilenen Borçluların Korunmasına Yönelik Tedbirlere Dair Düzenleme Önerileri..... 285

Doç. Dr. Tolga AKKAYA

7226 Sayılı Kanun'un İcra Hukukundaki Satış ve Paraların Ödenmesi İşlemlerine Etkisi..... 317

Dr. Öğr. Üyesi Uğur BULUT

Covid-19 Salgınından Dolayı Alman Hukukunda Yargılama ve Takip Hukukuna İlişkin Hukukî Durum İle Özellikle İflâslar (Külli İcra) Hakkındaki Düzenlemeye Genel Bakış 331

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES

Dr. Nilüfer BORAN GÜNEYSU

MEDENÎ HUKUK

ve

BORÇLAR HUKUKU

Covid-19 Salgın Hastalığının Dernek Genel Kurul Toplantılarına Etkisi 343

Prof. Dr. Halil AKKANAT

Arş. Gör. M. Hamza ARSLAN

Covid-19 Salgını Etkisinde Boşanmış Aile Bireyleri ile Ayrı Evlerde Yaşayan Çocuklarının Kişisel İlişki Kurma Hakkı 361

Prof. Dr. Halil AKKANAT

Arş. Gör. Burak ÇELİK

Koronavirüs 2019 (Covid-19) ve Sözleşmeler 379

Prof. Dr. Başak BAYSAL

Av. Murat UYANIK

Av. M. Selim YAVUZ

- Covid-19 Salgını Çerçevesinde Alınan Önlemlerin Sözleşme Hukuku ve Mücbir Sebep Kavramı Açısından Değerlendirilmesi..... 395
Doç. Dr. Ş. Barış ÖZÇELİK
- Covid-19 (Yeni Korona Virüs) Pandemisinin Özel Hukuk Sözleşmelerine Etkisinin; İmkansızlık, Amacın Bozulması, Uyarlama ve Ödemezlik Def'i Bakımından Değerlendirmesi..... 409
Doç. Dr. Emre CUMALIOĞLU
- Korona Virüs Salgınının Sözleşmelere Etkisi, İfa İmkânsızlığı, İfa Güçlüğü ve Uyarlama..... 417
Av. Dr. Remzi Tamer PEKDİNÇER
Av. İrem TOPRAKKAYA BABALIK, LL. M.
- Küresel Salgının Sözleşmelere Etkisi: Corona Virüsü (Covid-19) Olağanüstü Örneği 439
Dr. Öğr. Üyesi Semih YÜNLÜ
- Covid-19'un Nakdi Kredi Sözleşmeleri Bağlamında Olası Etkileri 457
Prof. Dr. Halil AKKANAT
Arş. Gör. Gökçen DOĞAN
- Covid-19'un Tüketici İşlemlerine Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme... 489
Prof. Dr. Halil AKKANAT
Arş. Gör. E. Bahar KAYA
- Covid-19 (Yeni Korona Virüs) Pandemisinin; Öngörülebilir İhlal Kavramı ve Uluslararası Satış Sözleşmeleri Bakımından Değerlendirmesi..... 509
Doç. Dr. Emre CUMALIOĞLU
- Covid-19 (Yeni Korona Virüs) Pandemisinin Kira Sözleşmelerine Etkileri..... 523
Doç. Dr. Emre CUMALIOĞLU
- Koronavirüs (Covid 19) Tedbirlerinin Kira Sözleşmelerine Etkisi..... 533
Doç. Dr. Fatih GÜNDOĞDU
Dr. Öğr. Üyesi Nihal URAL

Korona Virüs Salgınının Kira Sözleşmelerine Etkisi.....	565
<i>Av. İrem TOPRAKKAYA BABALIK, LL. M.</i>	
Korona Virüsün İşyeri Kira Sözleşmelerine Etkisi	595
<i>Doç. Dr. Aslı MAKARACI BAŞAK</i>	
<i>Doç. Dr. Seda ÖKTEM ÇEVİK</i>	
<i>Av. Işıl YÖRÜK</i>	
Koronavirüs Salgını Nedeniyle Hükümet Kararıyla Kapatılan İşyerlerinin Kira Sözleşmelerinin Akıbetinin Değerlendirilmesi	613
<i>Doç. Dr. Melek BİLGİN YÜCE</i>	
Küresel Salgının İşyeri Kiralarına Etkisi ve Çözüm Önerileri	643
<i>Doç Dr. Ayşe ARAT</i>	
Koronavirüs (Covid - 19) Salgını Sebebiyle Alınan Tedbirlerin İşyeri Kira Sözleşmelerine Etkisi.....	655
<i>Dr. Mücahit ÜNAL</i>	
Covid-19 Salgınının İş Yeri Kiralarında Kiracının Kira Bedelini Ödeme Borcuna Etkisi.....	681
<i>Dr. Öğr. Üyesi M. Tolga ÖZER</i>	
Die Auswirkungen der Covid-19 Pandemie auf die Mietverträge über Geschäftsräume in der Türkei	693
<i>Dr. Öğr. Üyesi M. Tolga ÖZER</i>	
Korona Günlerinde BGB § 313: Ticari İşyeri Kirası Örneği	701
<i>Cara WARMUTH</i>	
<i>Çeviren: Elif Beyza AKKANAT ÖZTÜRK</i>	
Covid-19 Salgınının Paket Tur ve Geçici Konaklama Sözleşmelerine Etkisi	719
<i>Prof. Dr. Halil AKKANAT</i>	
<i>Arş. Gör. M. Ali ÇOBAN</i>	
Covid-19'un Okul Sözleşmelerine Etkisi: Olasılıklar Okulu	747
<i>Dr. Öğr. Üyesi Cüneyt BELLİCAN</i>	
<i>Dr. Öğr. Üyesi Özlem ACAR ÜNAL</i>	

Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi Sürecinde Özel Okul Ücret İadesi Problemin Uzaktan Eğitim ile Şekillenen Güncel Durumu	801
<i>Abdulkadir BULUT, LL.M.</i>	
Covid-19 Virüsü Sebebi ile Özel Okullar Tarafından Uygulanan Uzaktan Eğitimin Özel Okul Sözleşmelerine Etkisi.....	835
<i>Av. Birnur DAL, LL. M.</i>	
Sosyal Temas Kurallarının Sorumluluk Hukuku Açısından Değerlendirilmesi.....	847
<i>Prof. Dr. Halil AKKANAT</i>	
<i>Arş. Gör. Elif Beyza AKKANAT</i>	
Covid-19 Salgını Nedeniyle Getirilen Sokağa Çıkma Yasağına veya Karantina Kararlarına Uymayanların TBK m. 49 f. 1 Uyarınca Sorumluluğu	861
<i>Dr. Öğr. Üyesi M. Tolga ÖZER</i>	
Covid-19 Salgını Etkisinde Spor Sektörü.....	871
<i>Prof. Dr. Halil AKKANAT</i>	
<i>Arş. Gör. Burak ÇELİK</i>	
Korona (Covid-19) Günlerinde Sözlü Vasiyet(name).....	897
<i>Elif Beyza AKKANAT ÖZTÜRK</i>	

TİCARET HUKUKU

Covid-19 Salgını Nedeniyle Türk Ticaret Kanunu'na 7244 Sayılı Kanunla Eklenen Geçici 13. Madde ile Sermaye Şirketlerinde Kâr Dağıtımına Getirilen Sınırlamalar	911
<i>Dr. Öğr. Üyesi Halil Ali DURAL</i>	
Koronavirüs (Covid-19) Salgını Sebebiyle Ticaret Bakanlığı'nın Sermaye Şirketlerinde Kâr ve Kâr Payı Avansı Dağıtım Hakkındaki Duyurusu Üzerine Düşünceler	919
<i>Dr. Sinan SARIKAYA</i>	

Covid-19 Salgını Nedeniyle Türk Ticaret Kanunu'na 7244 Sayılı Kanunla Eklenen Geçici 13. Madde İle Sermaye Şirketlerinde Kâr Dağıtımına Getirilen Sınırlamaların Ekonomik Analizi..... 927

Hilmi Yaman BİLGİN, LL.M.

Koronavirüs (Covid-19) Salgını Nedeniyle Alınan Önlemlerin Anonim ve Limited Şirketlerde Yönetim Kurulu, Müdürler Kurulu ve Genel Kurul Toplantılarına Etkisi..... 933

Dr. Mücahit ÜNAL

Koronavirüs (Covid-19) Kapsamında Alınan Tedbirler: İç Ticaret Genel Müdürlüğü'nün İşaret Ettiği "Elektronik Genel Kurul Toplantısı" Kavramı..... 961

Abdulkadir BULUT, LL.M.

Basiretli Tacir İlkesi Işığında Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Sözleşmelerdeki Ceza Koşuluna Etkisi..... 989

Dr. Sinan SARIKAYA

Av. Gökhan BAKAR

Covid-19 Salgını ve 7226 Sayılı Kanunun Geçici 1. Maddesi Çekten Kaynaklanan Hukuki Sorumluluğun Şartlarını Değiştirmiş midir? 1009

Dr. Alihan AYDIN

Covid-19 Salgını Nedeniyle Yürürlüğe Giren 7226 Sayılı Kanun'un Geçici 1. Maddesinin Çek Açısından Sonuçları..... 1027

Dr. Öğr. Üyesi Halil Ali DURAL

7226 Sayılı Kanun'un Geçici 1. Maddesinin Çeklerin İbrazı ve Karşılıksız Çek Suçuna Etkisi 1041

Dr. Sinan SARIKAYA

Koronavirüs (Covid-19) Salgını Sebebiyle Çıkarılan 7226 Sayılı Kanun'un Çek'e İlişkin Düzenlemesinin (Çekin İbrazına ve Çekle İlgili Karşılıksızdır İşlemine Sebebiyet Verme Suçuna Etkisinin) Değerlendirilmesi..... 1059

Dr. Mücahit ÜNAL

Covid-19 Pandemisinin Hava Yolu Taşıyıcısının Ölüm ve Bedensel Zararlardan Doğan Sorumluluğuna Etkisi ile Salgın Sebebiyle İptal Edilen Uçuşlardan Doğan Yolcu Hakları..... 1085

Dr. Arş. Gör. Doğuş Taylan TÜRKEL

İŞ HUKUKU

Covid-19 Döneminde Fesih Yasağı, Kapsamı ve Yasağa Aykırılığın Sonuçları 1111

Prof. Dr. Ömer EKMEKÇİ

Covid-19 Virüsü Özelinde Pandeminin Hukuki Niteliği ve İş Sağlığı ve Güvenliği Kapsamında Yeni Tartışmalar 1129

Arb. Av. Naci EMRE

Av. Gizem YILMAZER

Koronavirüs 2019 (Covid-19) ve İş Hukuku Bakımından Etkileri 1145

Av. Murat UYANIK

Av. Çağlar KORKMAZ

Covid-19 Pandemisi Karşısında Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesine Dair KVKK Hükümlerinin İş İlişkileri Kapsamında Değerlendirilmesi..... 1155

Doç. Dr. Mesut Serdar ÇEKİN

MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK

Milletlerarası Ticarî Sözleşmelerden Covid-19 Pandemisi Sebebiyle Doğabilecek Uyuşmazlıkların Çözümü..... 1171

Prof. Dr. Emre ESEN

Milletlerarası Özel ve Usûl Hukuku Kapsamında Covid-19 Pandemi Sürecine İlişkin Genel Bir Değerlendirme 1197

Dr. Öğr. Üyesi Özlem CANBELDEK AKIN

Covid-19 Salgını Nedeniyle Yabancı Devlet Mahkemelerine
Başvurulamayan Hallerde Mücbir Sebep Olgusuna İstinaden Türk
Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisinin Tesisi Mümkün müdür? 1207

Dr. Öğr. Üyesi İlyas ARSLAN

Dünya Ticaret Örgütü Kuralları Işığında Covid-19 Krizi..... 1237

Dr. Öğr. Üyesi Özlem CANBELDEK AKIN

Covid-19 (Koronavirüs) Salgınının Yabancı Unsurlu Sözleşmelerde
Uygulanacak Hukuka Etkisi 1249

Arş. Gör. Burcu İRGE ERDOĞAN

ANAYASA HUKUKU

Olağanüstü Zamanlarda Anayasa Hukuku..... 1263

Dr. Öğr. Üyesi Şafak EVRAN TOPUZKANAMIŞ

CEZA HUKUKU

Bulaşıcı Hastalıklara İlişkin Tedbirlere Aykırı Davranma Suçu (TCK
m. 195) 1289

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba BAYZİT

Kişisel Sağlık Verilerinin Korunması ve Covid-19 Süreci..... 1325

Dr. Öğr. Üy. Pınar BACAKSIZ

Corona Virüs (Covid-19) Salgın Hastalığının Ceza Muhakemesi
Hukukunda Yarattığı Etkiler 1363

Av. Dr. Öğr. Üyesi Soner Hamza ÇETİN

İDARE HUKUKU

Kriz Modunda İdare Hukuku 1389

Prof. Dr. Thorsten SIEGEL

Çeviren: Şükür TAŞYILDIZ

Koronavirüs (Covid-19) Salgını Nedeniyle Durdurulan Sürelerin
İdari Para Cezalarına İlişkin Sürelere Etkisi 1419

Dr. Mücahit ÜNAL

İtalya'da Covid-19 Salgınıyla Mücadele Kapsamında Uygulanan İdarî Tedbirleri "Üstün Kamu Yararı" ile Gerekçelendiren Bir Consiglio Di Stato Kararı Üzerine 1431

Arş. Gör. Eren KALANYUVA

Covid-19 Nedeniyle Perakende (Zinciri) İşletmeler ve Büyük Mağazaların Kapalı Olmasına İlişkin Hükümleri "Eşitlik İlkesine" Aykırı Bulan Bavyera Yüksek İdare Mahkemesi Kararı 1443

Dr. Nida MALBELEĞİ

MALÎ HUKUK

Malî Hukukta Mücbir Sebeplerin Hüküm ve Sonuçları..... 1459

Prof. Dr. Yusuf KARAKOÇ

MİLLETLERARASI HUKUK

Uluslararası Düzenin Pandemi ile İmtihanı: Siyaset ve Hukuk Üzerine Düşünceler 1541

Doç. Dr. Gökhan GÜNEYSU

Uluslararası Hukuk Kapsamında Devletler Koronavirüs Salgını Dolayısıyla Sorumlu Tutulabilir Mi?..... 1553

Av. Hikmet KASAROĞLU

Av. Merve Eda BERKCAN

Dezavantajlı Grupların Salgın Hastalıklarla Mücadelesi: Mülteciler ve Sığınmacılar Özelinde Hukuki Bir Değerlendirme 1565

Arş. Gör. Elif KÖSESOY